

OBSAH

10 ÚVOD

POČIATKY OBCHODU

400 PRED N. L. – 1770 N. L.

- 20 Vlastníctvo by malo byť súkromné**
Vlastnícke práva
- 22 Čo je spravodlivá cena?**
Trhy a morálka
- 24 Keď máme mince, nepotrebujeme výmenný obchod**
Funkcia peňazí
- 26 Zarábanie na peniazoch**
Finančné služby
- 30 Peniaze spôsobujú infláciu**
Kvantitatívna teória peňazí
- 34 Chráňme sa pred zahraničným tovarom**
Protekcionalizmus a obchod
- 36 Ekonomika sa dá prepočítať**
Meranie bohatstva
- 38 Obchodované firmy**
Verejné akciové spoločnosti
- 39 Bohatstvo pochádza z pôdy**
Poľnohospodárstvo v ekonomike
- 40 Obeh peňazí a tovarov medzi výrobcami a spotrebiteľmi**
Ekonomický kolobeh

- 46 Súkromné osoby nikdy neplatia za pouličné osvetlenie**
Zabezpečovanie verejných statkov a služieb

VEK ROZUMU 1770 – 1820

- 52 Človek je chladný racionálny kalkulant**
Človek ekonomický
- 54 Trh riadi neviditeľná ruka**
Ekonomia voľného trhu
- 62 Posledný robotník zvyšuje výstup menej než prvý**
Klesajúce výnosy
- 63 Prečo sú diamanty drahšie než voda?**
Paradox hodnoty

- 64 Spravodlivé a efektívne dane**
Daňové zaťaženie
- 66 Rozdeľme výrobu špendlíkov a vyrobíme ich viac**
Delba práce
- 68 Populačný rast nás udržia v chudobe**
Demografia a ekonomia
- 70 Obchodníci sa na stretnutiach tajne dohadujú na zvyšovaní cien**
Kartely a kolúzie
- 74 Ponuka vytvára vlastný dopyt**
Presýtenie trhu
- 76 Najprv si požičať, potom zdať**
Pôžičky a dlh
- 78 Ekonomika je ako jojo**
Konjunktúra a kríza
- 80 Z obchodu majú osoh všetci**
Komparatívna výhoda

PRIEMYSELNÁ A EKONOMICKÁ REVOLÚCIA

1820 – 1929

- 90 **Koľko vyrábať vzhľadom na konkurenciu?**
Účinky obmedzenej konkurencie
- 92 **Bez konkurencie je telefonovanie drahšie**
Monopoly
- 98 **Davy plodia kolektívne šialenstvo**
Ekonomické bubliny
- 100 **Nech sa trasú vládnuce triedy pred komunistickou revolúciou**
Marxistická ekonómia
- 106 **Hodnota výrobku pochádza z úsilia, ktoré treba vynaložiť na jeho výrobu**
Teória pracovnej hodnoty
- 108 **Ceny určuje ponuka a dopyt**
Ponuka a dopyt
- 114 **Poslednú čokoládku si vychutnáme menej než prvú**
Úžitok a uspokojenie
- 116 **Niektorí ľudia pri rastúcej cene kupujú viac**
Paradoxy utrácania
- 118 **Systém voľného trhu je stabilný**
Ekonomická rovnováha
- 124 **Ak vám zvýšia plat, nekupujte si chlieb, ale kaviár**
Elasticita dopytu

- 126 **Firmy ceny netvorí, ale prijímajú**
Konkurenčný trh
- 130 **Zlepšime život jednému človeku bez toho, aby sme uškodili iným**
Efektivita a spravodlivosť
- 132 **Čím väčšia továreň, tým nižšie náklady**
Úspory z rozsahu
- 133 **Za návštevu kina zaplatíte zábavou, ktorú ste mohli zažiť na klzisku**
Náklady obetovanej príležitosti
- 134 **Pracovníci musia spoločnými silami zlepšiť svoj údel**
Kolektívne vyjednávanie
- 136 **Ľudia konzumujú, aby sme si ich všimli**
Okázalá spotreba
- 137 **Donúťme znečisťovateľov platiť**
Externality
- 138 **Vďaka protestantizmu sme zbohatli**
Náboženstvo a ekonómia
- 140 **Chudobní nie sú zlí, len smoliari**
Problém chudoby
- 142 **Socializmus je upustením od racionálnej ekonomiky**
Centrálne plánovanie

- 148 **Kapitalizmus ničí staré a vytvára nové**
Kreatívna deštrukcia

VOJNA A KRÍZA

1929 – 1945

- 154 **Nezamestnanosť nie je voľba**
Kríza a nezamestnanosť
- 162 **Niektorí ľudia riskujú radi, iní sa riziku vyhýbajú**
Riziko a neistota
- 164 **Vďaka výdavkom vlády ekonomika získa viac, než vydá**
Keynesov multiplikačtor
- 166 **Ekonomiky majú korene v kultúre**
Ekonómia a tradície
- 168 **Manažérom ide o benefity, nie o firemné zisky**
Správa a riadenie spoločností
- 170 **Ekonomika je predvídateľný stroj**
Testovanie ekonomických teórií
- 171 **Ekonómia je veda o vzácnych zdrojoch**
Definície ekonómie
- 172 **Chceme zachovať slobodnú spoločnosť**
Ekonomický liberalizmus
- 178 **Industrializácia vytvára trvalý rast**
Vznik moderných ekonomík
- 180 **Rôzne ceny pre rôznych ľudí**
Cenová diskriminácia

POVOJNOVÁ EKONÓMIA

1945 – 1970

- 186 Po vojne a kríze musia
národy spolupracovať
Medzinárodný obchod
a Bretton Woods
- 188 Všetky chudobné štáty
potrebujú veľký tlak
Rozvojová ekonomika
- 194 Ľudia sú ovplyvňovaní
irelevantnými alternatívami
Iracionálne rozhodovanie
- 196 Vlády by mali regulovať
jedine ponuku peňazí
Monetaristická politika
- 202 Čím viac ľudí pracuje,
tým vyššie sú ich účty
Inflácia a nezamestnanosť
- 204 Ľudia si v živote udržiavajú
stálu úroveň spotreby
Úspory a spotreba
- 206 Inštitúcie sú dôležité
Inštitúcie v ekonómii
- 208 Ak sa naskytné príležitosti,
ľudia sa budú ulievat'
Trhové informácie a stimuly
- 210 Teórie efektívnych trhov
vychádzajú z množstva
predpokladov
Trhy a ich vplyv
na spoločnosť
- 214 Dokonalý volebný
systém neexistuje
Teória spoločenskej voľby
- 216 Cieľom je maximalizovať
šťastie, nie príjem
Ekonómia šťastia

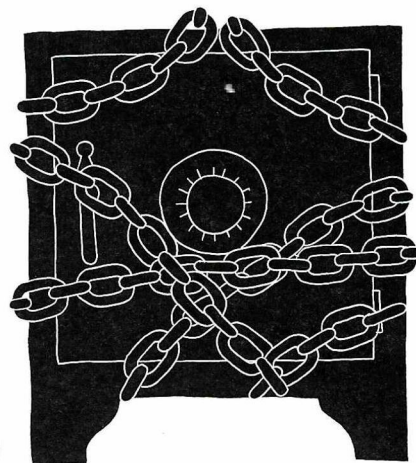
- 220 Politika na nápravu
zlyhania trhu môže
všetko zhoršiť
Teória druhého najlepšieho
riešenia
- 222 Spravodlivejšie trhy
Sociálna trhová ekonomika
- 224 Časom zbohatnú
všetky krajiny
Teórie ekonomického rastu
- 226 Globalizácia
nie je nevyhnutná
Integrácia trhov
- 232 Socializmus vedie
k prázdny regálom
Nedostatok v plánovaných
ekonomikách
- 234 Čo si ten druhý
myslí, že urobím?
Teória hier
- 242 Bohaté krajiny
ozobračujú chudobné
Teória závislosti
- 244 Ľudia sa nedajú oklamať
Racionálne očakávania
- 248 Ľudia sa pri
rozhodovaní neriadia
pravdepodobnosťou
Paradoxy v rozhodovaní
- 250 Podobné ekonomiky môžu
ťažieť z jednotnej meny
Výmenné kurzy a meny

- 256 Hladomor môže vypuknúť
aj napriek dobrej úrode
Teória nároku

SÚČASNÁ EKONÓMIA

1970 – SÚČASNOŠŤ

- 262 Investovať sa dá aj bez
rizika
Finančné inžinierstvo
- 266 Ľudia nie sú stopercentne
racionálni
Behaviorálna ekonomika
- 270 Daňové škrty môžu zvýšiť
daňové príjmy
Zdaňovanie a ekonomické
stimuly
- 272 Ceny všetko prezradia
Efektívne trhy
- 273 Časom začnú
spolupracovať aj sebci
Konkurencia a spolupráca
- 274 Na trhu sa budú predávať
hlavne nekvalitné
ojazdeniny
Neistota na trhoch

276 Sľubom vlády sa nedá veriť
Nezávislé centrálné banky

278 Ekonomika sa správa chaoticky, aj keď sa tak nesprávajú jej subjekty
Komplexnosť a chaos

280 Druhom kapitálu sú aj sociálne väzby
Sociálny kapitál

281 Vzdelanie a spôsobilosť sú dve odlišné veci
Signalizácia a skríning

282 Vo východoázijských krajinách riadi trh štát
Ekonomika ázijských tigrov

288 Presvedčenia môžu vyvolávať menové krízy
Špekulácie a menová devalvácia

294 Víťazi aukcií výrazne preplácajú
Preklatie víťaza

296 Stabilné ekonomiky skrývajú zárodoky nestability
Finančné krízy

302 Firmy platia viac než trhovú mzdu
Stimuly a mzdy

303 Reálne mzdy rastú v období recesie
Strnulé mzdy

304 Hľadanie práce je ako hľadanie partnera či bývania
Vyhľadávanie a párovanie

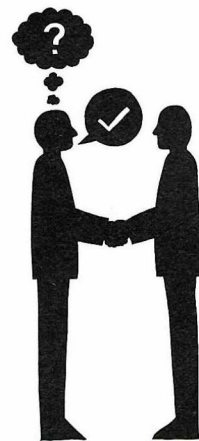
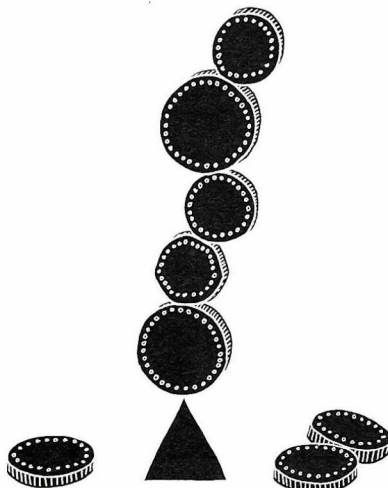
306 Klimatická zmena je najväčšou príležitosťou na spoločný postup
Ekonómia a životné prostredie

310 HDP ignoruje ženy
Rod a ekonómia

312 Komparatívna výhoda je náhoda
Obchod a geografia

313 Počítače spôsobili v ekonomike podobnú revolúciu ako parný stroj
Technologické skoky

314 Chudobné ekonomiky môžeme naštartovať odpustením dlhu
Odpustenie medzinárodného dlhu

316 Zdravé banky môže zničiť pesimizmus
Masové výbery vkladov

322 Prebytok úspor v zahraničí živí doma špekulácie
Globálna nerovnováha úspor

326 Spoločnosti s menšími nerovnosťami rastú rýchlejšie
Nerovnosť a rast

328 Aj prospešné ekonomické reformy môžu zlyhať
Odmietanie ekonomickej zmeny

330 Trh nehnuteľností zrkadlí hospodárske cykly
Bývanie a hospodárske cykly

332 ĎALŠIE OSOBNOSTI EKONÓMIE

340 VÝKLADOVÝ SLOVNÍK

344 REGISTER

351 POĎAKOVANIE